

COVID-19 ve HİJYEN

Prof. Dr. Rukuye AYLAZ

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği
Anabilim Dalı

GİRİŞ

Bulaşıcı bir hastalığın, salgın yaptığı bölgeden taşarak beklenmeyen boyutlarda ülkeler arası neden olduğu küresel salgın “pandemi” olarak adlandırılmaktadır. COVID-19 Çin’in Wuhan eyaletinde bulunan Hubei şehrinde birkaç vaka olarak ortaya çıkmış ve salgının kontrol altına alınamaması sonucu tüm dünyaya yayılarak küresel salgına dönüşmüştür.

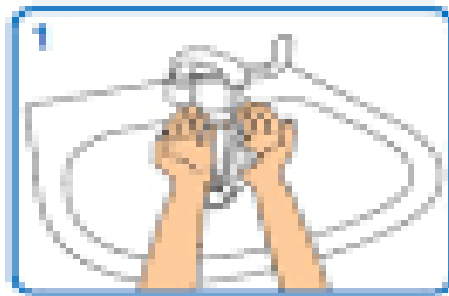
-
- COVID-19 salgının üniversitemiz de yayılmasını önleme amacıyla, akademik, idari personel ile öğrencileri korumaya yönelik tedbirler, hijyen ve temizlik uygulamaları üzerinde durulacaktır.

EL HİJYENİ

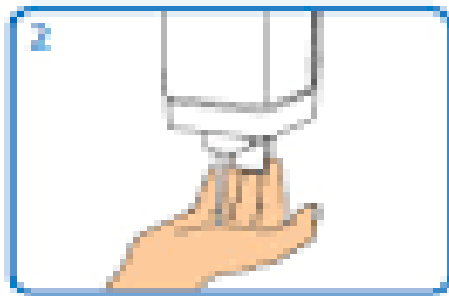
- Enfeksiyonların önlenmesinde “en temel” ve “en basit” yoldur. El hijyeni su ve sabunla yıkama ile sağlanabileceği gibi, el antiseptikleri ile ovalama şeklinde de sağlanabilir. El antiseptiklerinin kullanılması da çoğu durumda el yıkama kadar etkilidir.
- El hijyeni sağlanmadan önce; kolların sıvanması, bilezik, yüzük-saat gibi aksesuarların çıkartılması, takma tırnakların veya tırnak ürünlerinin çıkartılması gereklidir.

EL HİJYENİ

- El yıkama her durumda su ve sabunla en az 20 saniye yıkanması gerekir.
- • Önce su ile eller ıslatılır
- • Ellere 3-5 ml sabun alınır
- • En az 20 saniye süre ile eller ovalanır
- • Ellerin içi ve sırtı, parmak araları ve uçları, başparmaklar ve el bilekleri sabun ile ovulur
- • Eller su ile durulanır ve kurulanır
- • Kâğıt havlu kullanarak musluk kapatılır

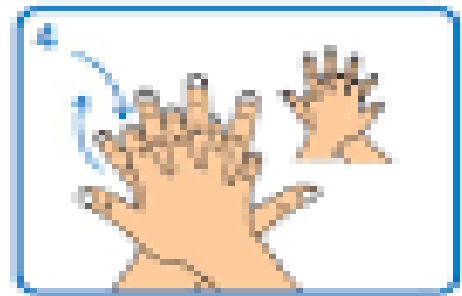
Ayyayaya coco jambo
ayyayati

Ayyayaya coco jambo
ayyayati

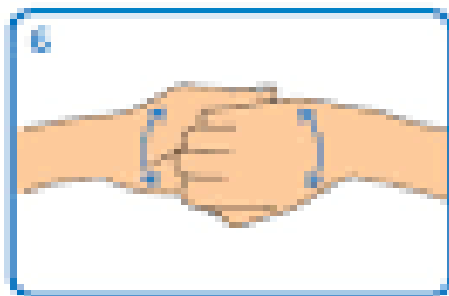
Put me up, put me down

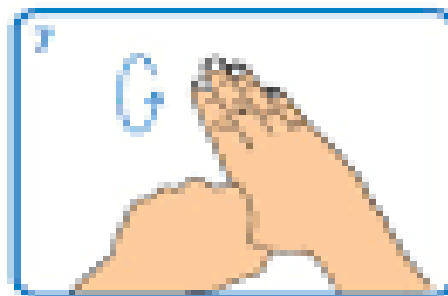
Put my feedback on the
ground!

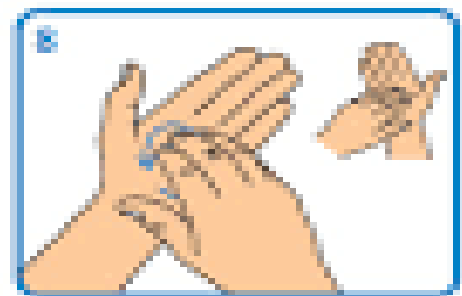
Put me up, take my heart

And make me happy

Put me up, put me down

Put my feedback on the
ground!

Lavabo ve Tuvaletler

- Tuvalet alanlarına giriş kapıları otomatik kapı sistemine çevrilmelidir. Bu imkan yoksa tuvalet alanına giriş kapılarının kolları 1/100'lük çamaşır suyu ya da %70'lik alkol bazlı dezenfektan veya ruhsatlı dezenfektanlarla sık sık silinmelidir.
- Tuvaletlerin zeminleri, klozetler, pisuvarlar 1/10'luk, lavabolar, musluk ve batarya başlıkları, kapı kolları 1/100'lük çamaşır suyu ile sık sık dezenfekte edilmelidir.

Lavabo ve Tuvaletler

- Tuvalet ve lavaboların temizlik saatleri kayıt edilmeli ve temizlik saatleri görünür şekilde asılmalıdır. Devamlı sıvı sabun, tuvalet kağıdı ve kağıt havlu bulundurulmalıdır.
- Temizlik yapan personelin tıbbi maske ve eldiven kullanması sağlanmalıdır.
- Temizlik sonrasında personel maske ve eldivenlerini çıkarıp kapaklı çöp kutusuna atmalı ve ellerini en az 20 saniye boyunca su ve sabunla yıkamalıdır.

Ortam Temizliği Dezenfeksiyonu ve Havalandırması

- Binaların içerisi her gün su ve deterjanla düzenli olarak temizlik yapılmalıdır.
- Binalardaki her türlü eşya, araç ve gerecin, özellikle sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri, musluk ve batarya başlıkları gibi) temizliğine dikkat edilmeli ve günde en az iki kez yapılmalıdır
- Sık dokunulan yüzeyler, su ve deterjanla temizlik sonrası dezenfeksiyon için 1/100 sulandırılmış (5 litre suya yarım küçük çay bardağı) amaşır suyu kullanılabilir.
- Klor bileşikleri ile temizlik yapılmasının uygun olmadığı bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeyleri %70'lik alkolle silinerek dezenfeksiyon sağlanmalıdır

Ortam Temizliği Dezenfeksiyonu ve Havalandırması

- Temizlik bezleri kullanım alanına göre ayrılmalı ve her kullanım sonrası uygun şekilde temizlenmelidir. Yıkatabilen, tekrar kullanılan temizlik malzemelerinin en az 60 derecede yıkanması önerilir.
- Paspas başlıkları su içerisinde bekletilmemelidir.

Ortam Temizliği Dezenfeksiyonu ve Havalandırması

- • Temizlik işlemleri, temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
- • Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri sırasında kuru süpürme veya yüksek basınçlı su veya kimyasal püskürtme gibi uygulamalardan kaçınılmalıdır.
- • Dezenfektanların fazla kullanımı uygulayıcı ve çevre için toksik olduğundan, gereksiz kullanımdan kaçınılmalıdır.
- • Çamaşır suyu gibi klorlu dezenfektanların doğrudan insan üzerine kullanım toksik ve sakıncalıdır.
- • Temizlik sırasında çamaşır suyu, tuz ruhu, sirke gibi maddeler deterjanlarla vb. karıştırılarak kullanılmamalıdır.

Ortam Temizliği Dezenfeksiyonu ve Havalandırması

- Kusma, kanama vb. gibi durumlar nedeniyle yüzeylerin kan ya da vücut sıvısı ile kontaminasyonu durumunda eldiven takılarak kağıt havlu ile kirli yüzey temizlendikten sonra 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu dökülerek 5 dakika beklenmelidir. Daha sonra kirlenen yüzey paspaslanmalıdır. Kullanılan eldiven, kağıt havlu veya bezler kapaklı çöp kutusuna atılmalıdır.

Ortam Temizliği Dezenfeksiyonu ve Havalandırması

Çamaşır suyundan etkilenebilecek yüzeylerde eldiven takılarak kağıt havlu ile kirli yüzey temizlendikten sonra %70'lik alkol dökölüp en az 1 dakik kuruması beklendikten sonra rutin temizlik yapılmalıdır.

Yemekhane Temizliği

- Yemek öncesinde ve sonrasında ellerin bol su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca yıkanması ve tek kullanımlık havlu ile kurulması gibi kişisel hijyen kurallarının uygulanmasına imkân veren düzenlemeler yapılmalıdır.
- Yemekhane ve dinlenme alanları kapı ve pencereler açılarak yeterli ve düzenli havalandırılmalı ve günlük temizliği su ve deterjanla yapılmalıdır.

Yemekhane Temizliği

- Yemekhanenin temizliği her yemekten sonra yapılmalı, eller ile sık dokunulan yüzeylerin temizlik ve dezenfeksiyonu için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu dezenfeksiyon amaçlı kullanılmalıdır.

Personel Ulaşım Aracının Temizliği

- Servislerde pencereler uygun olan her fırsatta açılarak servisin iç havasının temizlenmesi sağlanmalıdır.
- Servisin genel iç temizliği gün sonunda su ve deterjan ile yapılmalıdır.
- Servisin temizliği yapılırken eldiven takılmalı, temizlik süresince eller yüze temas etmemeli ve temizlik bitiminde eldivenler kapaklı çöp kutularına ya da çöp torbalarına atılmalıdır. Aracın iç yüzeyi su ve deterjanlı bez kullanılarak silinmelidir.

Personel Ulaşım Aracının Temizliği

- Her servis turu tamamlandıktan sonra sık dokunulan yüzeyler (kapı kolları, kol dayama/kolçaklar, tutacaklar, cam açma düğmeleri, emniyet kemeri tokaları) önce su ve deterjanlı bezle silinmeli, daha sonra da 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya %70'lik alkol ile dezenfekte edilmelidir. Temizlik yolcu olmadığı durumlarda yapılmalı ve sonrasında bir dakika beklenip havalandırılmalıdır.

Hijyen Kurallarına Uymak Neden Önemli

- COVID-19 salgınının yayılmasını önlemede ve kontrol altına almasında en önemli uygulamalardır.
- Üniversitemizde yüz yüze eğitimin devam etmesi için öğrencimizden temizlik personeline kadar herkesin hijyen kurallarına uyması ve sorumluluklarını yerine getirtmesi son derece önemlidir.

